

Att vända en klass

Från oro
till fokus

© John Steinberg
&
Åsa Sourander

Arbetsro

Barn & ungdomar som inte lär sig sittande

Barn & ungdomar som har svårt att följa normen

Barn & ungdomar som uttrycker stor frustration på olika sätt

Varför blir de flera? Varför rapporterar flera lärare problem med arbetsro? Institutionella orsaker. Samhälleliga orsaker.

Behov av gemensamma referensramar

Beteendebaserat värdegrundsarbete

Anknytningsteori; Relationernas betydelse; Samarbete med föräldrarna

Explosiva barn

Tekniker:

- Den tredje punkten

- Fokus på det som fungerar

- ”Tack terapi”

- Daglig uppföljning

För att en elev ska följa dig behöver han eller hon känna följande:

Min lärare vill mig väl, ser mina förtjänster och min potential.

Min lärare står emot mina känslostormar och står kvar, oavsett vad som händer.

Min lärare gillar måhända inte alltid mitt beteende eller sättet jag säger ifrån på eller hur jag agerar, men oavsett vad som händer, inger min lärare mig hopp om att det blir bättre nästa gång och att det finns hopp även för min framtid.

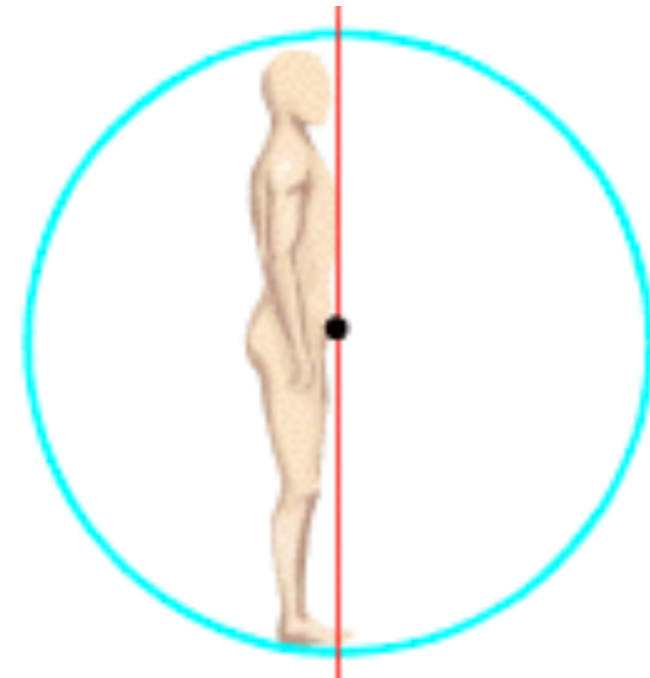
Det egna tillståndet

* Kamp

* Kollaps

* Klander

* Koncentration

REFERENSRAMAR

- **Egna referensramar.**
- **Viktigt med gemensamma referensramar inom personalgruppen om värdegrund, regeltolkning, kvalitet, konflikthantering**
- **Etablera referensramar i elevgruppen, "Så ska vi ha det!"**
- **Referensramar även med föräldrarna. Förväntningar, acceptabelt beteende**

Exempel: Tre icke-förhandlingsbara regler

- Hos mig kommer man i tid och har rätt material med sig.
- Hos mig arbetar alla med alla
- Hos mig använder vi ett vårdat språk

*** Konsekvenser?

*** Dina tre?

Din värdegrund ska synas

Vad ska eleverna klara av?

- Arbeta lugnt i grupp på 20-30
- Komma överens med alla oavsett bakgrund, begåvning, lärstilar, livsmål
- Anpassa sig till mängder av olika ledare och vuxna
- Sitta, lyssna, vänta, klara textmaterial
- Planera; ha ofta lång framförhållning

Klara av... forts.

- Ansvar, initiativ och självstudier
- Generalist inte specialist
- Ibland långa transportsträckor & resor
- Prestera vid prov
- Motstå frestelser och vara fokuserade trots mängder av aktivitetsbyten
- Dämpa egna behov för gruppens behov

Svårt att klara för alla

- **De flesta landar, men inte alla hos dig, just nu**
- **Exempel på elever som landade senare**
- **Att hitta sina styrkor och att hitta sin rätta omgivning**
- **Att förstå att individualisering bidrar, från plikt till lust**

Sammanhang som fungerar

Matvärd

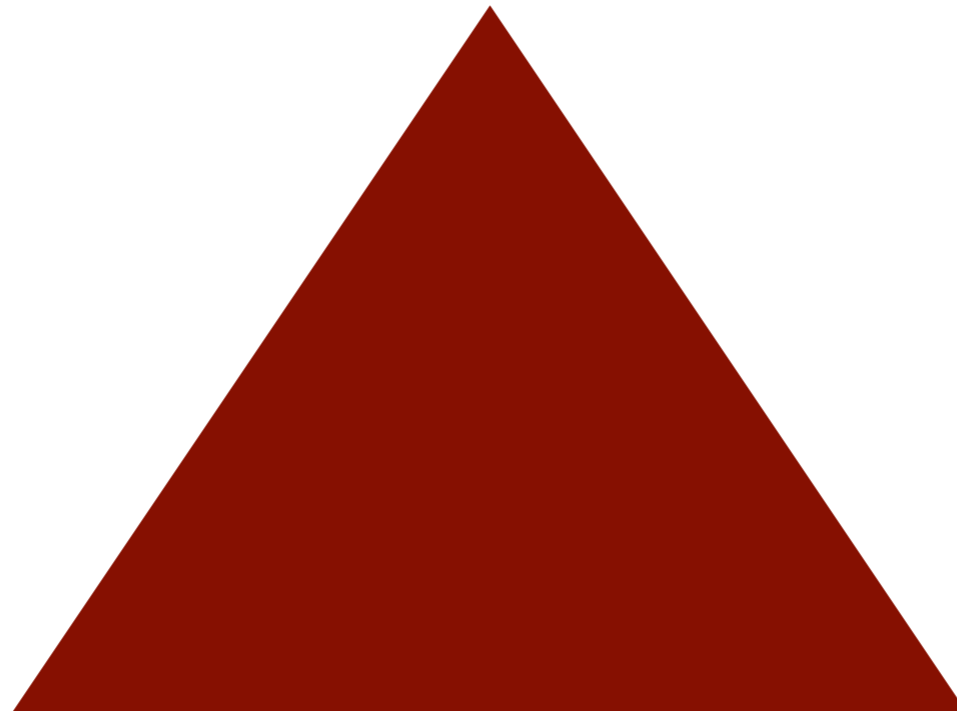
Hockey

Musik

Några ord om explosiva barn

- Förväntansbilder matchar inte verkligheten
- Behöver omställningstid.
- Information om förändringar, förväntningar
- Strategier att handskas med konflikter och känslostormar
- Idé: Åsas kurser - att man kan lära sig att hantera känslor
- Sammanhang som underlättar framgång

Den tredje punkten

Tillstånd, Andning, Mottaglighet

SJÄLVKÄNSLA

MEDMÄNSKLIGHET

ANSVAR

GLÄDJE

TRYGGHET

Ex: Värdegrundsarbete

TRYGGHET, GLÄDJE, RESPEKT

är abstraktioner och konsekvenser av beteende

ÖPPNA DÖRRAR, HÄLSA, TACKA

är beteenderepresentationer av abstraktionen och därmed lättare att förstå, göra och följa upp

- Länka över från handlingen till värderingen. **”Tack för att du öppnande dörren åt mig. Det var mycket artig.”**

Detta vill jag höra

Bra!

Tack!

Varsågod

Förlåt

Kan du hjälpa mig?

Kan jag hjälpa dig?

Detta vill jag se

Vi öppnar dörrar för varandra.

Vi hälsar på varandra.

Vi plockar upp.

Vi bildar grupp med olika personer.

Vi har ögonkontakt och säger tack till
bispisningspersonalen.

o.s.v.

Ex: Koncentration

Ansträng Dig! Fokusera! Du kan mera! Kämpa på!

Visa mig 2 uppgifter du har gjort.

Låt oss titta på det du jobbar på just nu.

Jag ser att du har .... håller på att.... Du har....

Du har börjat...

“Tack terapi” - att uppmärksamma
och visa uppskattning för det som fungerar

Eleven

Föräldrar: sms, lappar, e-bok, telefon,
utvecklingssamtal

Kollegor

Carol Dweck:

Fixed mindset kontra

"Jag är inte bra i matematik."

"Jag har svårt att sitta stil."

Growth mindset:

"Bra kämpat."

"Roligt att se hur du anstränger dig."

"Jag kan lära mig om jag tränar."

**Du spelar bara ett
sannolikhetsspel!**

Två tankeövningar

- Antal vuxna som får anknytning med ett barn som ska just börja 3:an
- Antal vuxna som undervisar i en klass

Myten om klassläraren

1. Klasslärare

2. Assistent

3. Specialpedagog

4. Slöjd 1

5. Slöjd 2

6. Musik

7. Idrott

8. Hemkunskap

9. Kulturskolan A

10. Kulturskolan B

11. Kulturskolan C

12. Gitarrpedagog

Antal under en månad

13. Naturskolan 1

14. Naturskolan 2

15. Kyrkan 1

16. Kyrkan 2

17. ART 1

18. ART 2

19. Hemspråk

20. Kollega 1
(Engelska)

21. Lucia 1

22. Lucia 2

EJ inräknade:

elevvård,

skolrestaurangspers.,

vaktmästare,

skolledning, m fl

Skulle du själv vilja ha
22 chefer under en
månad?

Hur får man en samstämmig värdegrund som leder till
ett samstämmigt agerande?

Konsekvenser

- Vuxentrötta
- Vuxentörstiga
- Jämnårigorienterad - med kompisar fysiskt eller via nätet

Att få eleverna att välja dig

Stabilitet

Pålitlighet

Trovärdighet

Tillgänglighet

Artighet

Konsekvent

Fokus på det som fungerar

Tre verktyg

- Bonjour-rutiner: att samla in. "Collect before you direct."
- Au-revoir rutiner: att länka till nästa möte och "försäkra" nästa kontakt
- Ensemble-rutiner: "samma båts principen" och att länka över till andra

Att leta hos sig själv

- Ankytningsrutiner - bonjour, au-revoir, ensemble
- Stabilitet, konsekvens, pålitlighet, uthållighet, uppföljning
- "Avläsbarhet" - signaler man ger ifrån sig

Gordon Neufeld

Läs mera:

gordonneufeld.com

Bok: *Våga ta plats i ditt barns liv* (Brain Books)

Princip nr 1

Gruppen före individen

Hur?

Gemensamma arbetsvanor och positiva beteendemönster

Gemensamma genomgångar - vi lär oss tillsammans

Gemensamma upplevelser - utflykter, teaterbesök...

Gemensamma utmaningar - klassresa

Gemensamma diskussioner - etiska frågor

Gemensamma lärutmaningar - skriva en bok, dikt

Gemensamma produktioner - musikal

Princip nr 2

Struktur och spelregler underlättar ordning

En omogen grupp kräver struktur, tydliga ramar och uppföljning

Spelregler:

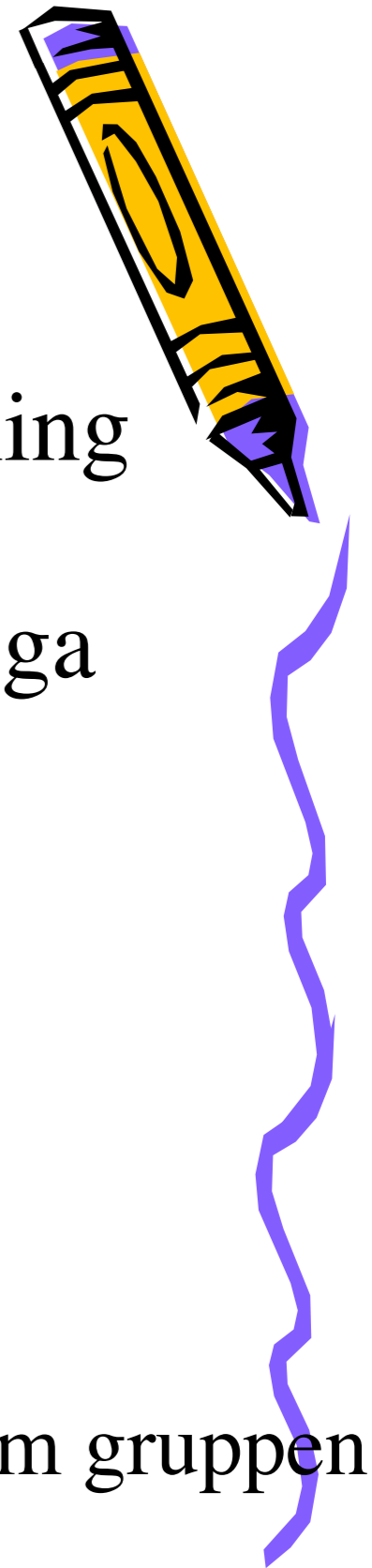
Plats - var man utför en aktivitet

Tid - när och hur länge man håller på

Innehåll - vad det är man gör

Metod - hur man gör det man skall göra

Person - vem som har ansvar för vad inom gruppen

Obekväma samtal

- Börja med något positivt
- Informera sakligt om det som hänt - har eleven berättat?
- Informera om dina förväntningar och grundregler
- Konkret förslag hur jag gör i skolan och vad de kan göra
- UPPFÖLJNING
- Avsluta positivt
- Tackar
- Du vill väl - bygger på en god relation

Mina lappar - vad kan du göra själv nu?

Miljön kring personal och elever

Indentifiera var, vad, hur, när med vem

“Lektionens” sex moment

1. Förberedelser för uppmärksamhet
2. Uppmärksamhet
3. Instruktion / Information
4. Övergången
5. Enskilt-eller grupparbete
6. Uppföljningen

Fyra sekunder regeln

**Exempel - höja volym, stressnivån -
hur påverkar det gruppen?**

Påkalla aldrig
uppmärksamhet i rörelse

De 20 viktigaste sekunderna

- Stå still
- Peka på instruktionerna - t ex höger hand, höger fot, titta höger
- Vänta!!!
- Testa!!!

Princip: Management eller Relationer

- Att veta när relationer ska vara i centrum eller management och “skolarbete” ska vara i centrum
- Försök att hålla principen - arbetspass = management; före & efter = relationer

Princip: Skilj på makt och inflytande

- Titta i ögonen
- Komma framifrån
- Stå framför
- Luta sig över
- Peka på personen
- Stå mycket nära
- Titta på uppgiften
- Komma från sidan
- Stå vid sidan om
- Samma nivå
- Peka på uppgiften
- “Lagom” revir - ge utrymme

Princip: Skilj på makt och inflytande - forts.

- Hög volym
- Hög tempo
- Hög intonation
- Andas snabbt
- Verbal
- 2-punkts kommunikation
- Normal volym
- Lugn tempo
- Normal intonation
- Andas lugnt
- Icke-verbal
- 3-punkts kommunikation

Att vända en klass 1.

- Våga vara ledare, men sköt det snyggt
- Klargör dina “spelregler” och det som är icke-förhandlingsbart
- Eftersträv förtroende ej makt
- Vet att detta är en form som inte passar alla. Alla kan inte landa just hos dig, men man försöker ju!

Att vända en klass 2.

- Arbeta för en samsyn bland personalen kring regler och konsekvenser.
Referensramar igen!
- Fokusera - klassen först!
- Inse skollärans betydelse

Att vända en klass 3.

- Information hem - tidigt, regelbundet och specifikt. Kom ihåg att berätta om det som fungerar.
- Hitta alla orsaker till att ge specifik beröm och låt föräldrarna få veta.
- Agera lösningsfokuserad - sök det som fungerar. Ge de svåra barnen alternativ och strategier, t ex att handskas med ilska.

Att vända en klass 4.

- Var anknytningsbar, stabil och konsekvent. (Lättare sagt än gjort men försök!)
- Ta bort maktspråket (t ex hot), gnäll och uppgivenhet. Agera konstruktivt i alla lägen. Lättare sagt än gjort men försök!

Att vända en klass 5.

- SISU hjälper men du behöver även vara rädd om dig själv.
- Var självmedveten... alltid beredd att titta på dig själv i spegeln och leta möjligheter.
- Ge eleverna (och dig själv) en tydlig bild av vad du menar med arbetsro

Att vända en klass 6.

- Vettigt, relevant innehåll --kvalitet rakt igenom och därmed en hög förväntansnivå. Kunskap ger självförtroende och startar en positiv spiral
- Uppföljning, uppföljning, uppföljning - beteende och kunskaper

Lärdomar?
Fortsätt att diskutera?
Prova?

Frågor?

**Lycka till med ditt ledarskap
och tack för idag!**

www.steinberg.se

www.facebook.com/johnsteinberg1

john@steinberg.se asa@steinberg.se

Norrvägen 3, 193 91 Sigtuna

0702-110900